

Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne

KL

Lærernes Centralorganisation

Indholdsfortegnelse	Side
§ 1. Hvem er omfattet af reglerne	3
§ 2. Lokalaftaler.....	3
§ 3. Arbejdstid	3
§ 4. Deltid	3
§ 5. Opgaveoversigt.....	4
§ 6. Ansatte, der er fyldt 60 år.....	4
§ 6a. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år	4
§ 7. Opgørelse af arbejdstiden	5
8. Overarbejde og merarbejde.....	7
§ 9. Afspadsering	7
§ 10. Arbejdstidens tilrettelæggelse.....	8
§ 11. Ulempegodtgørelse	8
§ 12. Weekendgodtgørelse.....	9
§ 13. Tillæg for delt tjeneste	10
§ 14. Tillæg ved deltagelse i lejrskole mv.	10
§ 15. Ikrafttræden og opsigelse	10
Protokollat 1 – Ungdomskostskoletilsyn	11

Nærværende arbejdstidsregler er KL's tekniske sammenskrivning af de gældende arbejdstidsregler.

§ 1. Hvem er omfattet af reglerne

Reglerne omfatter lærere og børnehaveklasseledere m.fl. i folkeskolen, ved voksenspecialundervisning, i ungdomsskolens heltidsundervisning og på sprogcentre, i det omfang det fremgår af den enkelte overenskomst/aftale.

§ 2. Lokalaftaler

Reglerne kan fraviges eller suppleres ved lokal aftale inden for rammeaftalen om decentrale arbejdstidsaftaler (04.82).

§ 3. Arbejdstid

Stk. 1.

Ved fuldtidsbeskæftigelse udgør den normale arbejdstid gennemsnitligt 37 timer om ugen.

Stk. 2.

Arbejdstiden beregnes for en periode på 1 år (normperioden). Arbejdstiden for perioden udgør 7,4 timer gange antallet af kalenderdage fratrukket fridage samt eventuelle sønehelligdage, bortset fra sønehelligdage, der falder på ugedage, hvor den ansatte i forvejen altid har fri.

Bemærkning

Arbejdstiden for perioden beregnes som 7,4 timer gange antallet af kalenderdage, ekskl. fridage og eventuelle sønehelligdage.

Ved fridage forstås periodens lørdage og søndage.

Sønehelligdage er helligdage, der ikke falder på en søndag.

Helligdage er skærtorsdag, langfredag, påskedag, 2. påskedag, st. bededag, Kristi himmelfartsdag, pinsedag, 2. pinsedag, juledag, 2. juledag og nytårsdag.

Juleaftensdag, nytårsaftensdag og grundlovsdag er ikke helligdage.

»Sønehelligdage, der falder på ugedage, hvor den ansatte i forvejen har fri«, omfatter sønehelligdage, der falder på en lørdag.

Stk. 3.

Arbejdstiden tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Bemærkning

Den daglige arbejdstid skal så vidt muligt være samlet.

Bestemmelsen gælder ikke for lærere ved ungdomskostskoler.

§ 4. Deltid

Ved ansættelse på deltid nedsættes arbejdstiden, jf. § 3, stk. 2, og lønnen forholdsmæssigt.

§ 5. Opgaveoversigt

Stk. 1.

Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til den ansatte. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, den ansatte påtænkes at løse i normperioden.

Bemærkning

Opgaveoversigten udarbejdes på baggrund af dialog mellem ledelse og lærer, hvor der bl.a. afstemmes forventninger til, om lærerens samlede arbejdstid er fyldt op med de tildelte opgaver. Der gives ikke med opgaveoversigten et bindende tilsagn til læreren om, hvilke opgaver den pågældende skal løse.

Stk. 2.

Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og den ansatte, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

Bemærkning

Skoleledelsen er løbende opmærksom på lærernes præsterede arbejdstid og drøfter eventuelle justeringer af opgaver/prioriteringer med den enkelte lærer efter behov.

§ 6. Ansatte, der er fyldt 60 år

Stk. 1.

For ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år, gælder følgende:

- a) For lærere og børnehaveklasseledere i folkeskolen og for lærere ved ungdomsskoler, der er fyldt 60 år og anmoder herom, nedsættes arbejdstiden med 175 timer årligt for fuldtidsansatte. For deltidsansatte og for ansatte frikøbt til organisationsarbejde reduceres de 175 timer forholdsmæssigt.
- b) For lærere ved selvstændige kommunale institutioner for voksenspecialundervisning, der er fyldt 60 år og anmoder herom, nedsættes arbejdstiden med 21 minutter for hver 60 minutters undervisning. Nedsættelsen gives i den normperiode, hvor undervisningen er placeret.

Stk. 2.

Nedsættelsen af arbejdstiden sker fra den normperiode, hvor den ansatte fylder 60 år.

Stk. 3.

Der kan ikke gives overarbejdsbetaling i de normperioder, hvor arbejdstiden er nedsat. Hvis normen overskrides, afspadsres de overskydende timer i den efterfølgende normperiode i forholdet 1:1.

§ 6a. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år

Stk. 1.

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Stk. 2.

Deltidsansatte har ret til en forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

Stk. 3.

Retten til nedsat arbejdstid indtræder fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år.

§ 7. Opgørelse af arbejdstiden

Stk. 1.

Den præsterede arbejdstid opgøres således:

1. *Arbejdsdage* medregnes med tiden mellem mødetidspunktet og det tidspunkt, hvor den ansatte kan forlade arbejdsstedet. Pauser medregnes, hvis de varer mindre end 1/2 time og den ansatte står til rådighed for arbejdsgiveren og ikke må forlade arbejdsstedet.
2. *Dage med ret til fravær med løn* medregnes med det antal timer, den ansatte skulle have arbejdet den pågældende dag. Hvis der ikke er fastsat noget timetal for den pågældende dag, medregnes for fuldtidsansatte 7,4 timer og for ansatte på deltid et forholdsmæssigt timetal.

Bemærkning

Fravær med ret til løn er fx sygedage og tjenestefrihed med løn. Afspadsering og ferietimer ud over 4 uger fra tidligere ferieår **[O.18]** (pr. 1. september 2020: Afspadsering og ferietimer ud over 4 uger fra tidligere ferieafholdelsesperioder samt ferietimer vedr. 6. ferieuge fra tidligere ferieår) **[O.18]** er kun omfattet af nr. 2, hvis ledelsen har besluttet afvikling heraf på hele arbejdsdage, ellers gælder nr. 3 og 4.

3. *Afspadsering* fra tidligere normperiode, som er afviklet i normperioden, medregnes.

Bemærkning

Afspadsering fra tidligere normperiode afvikles ved, at arbejdstiden i den aktuelle normperiode nedsættes, jf. dog nr. 2.

4. *Ferietimer* ud over 4 uger fra tidligere ferieår **[O.18]** (pr. 1. september 2020: Ferietimer ud over 4 uger fra tidligere ferieafholdelsesperioder samt ferietimer vedr. 6. ferieuge fra tidligere ferieår) **[O.18]**, som er afviklet i normperioden, medregnes.

Bemærkning

Ferietimer afvikles ved, at arbejdstiden i den aktuelle normperiode nedsættes, jf. dog nr. 2.

5. *Aldersreduktion*, jf. § 6, som er afviklet i normperioden, medregnes.
6. *Tid, der er medgået til kombinationsbeskæftigelse* i normperioden efter de herom fastsatte regler, medregnes.
7. *Lejrskoler, hyttetur, studieture mv.* (arrangementer med overnatning), der udføres som en del af tjenesten, medregnes i arbejdstiden, dog højst med 14 timer pr. døgn.

Bemærkning

Rejsetid i forbindelse med lejrskoler, hyttetur, studieture m.v. (arrangementer med overnatning) medregnes efter nr. 7, ikke efter nr. 8.

[O.18] Med virkning fra 1. august 2018 ændres nr. 7 til følgende:

Lejrskoler, hytteture, studieture mv. (arrangementer med overnatning), der udføres som en del af tjenesten, medregnes i arbejdstiden med 14 arbejdstimer og 10 timers rådighedstjeneste pr. døgn.

Udrejse- og hjemrejsedage medregnes ud fra konkret optælling, således at der først medregnes op til 14 arbejdstimer og herefter medregnes op til 10 timer med rådighedstjeneste.

Rådighedstjeneste medregnes i arbejdstiden med 1/3 eller udbetales med sædvanlig timeløn gange 1/3 ved førstkommende lønudbetaling efter registrering.

Bemærkning

Ved døgn forstås i denne sammenhæng kalenderdøgn, dvs. 24 timer fra døgnet begyndelse kl. 00.00 til det efterfølgende døgns begyndelse kl. 00.00.

Rådighedstjeneste medregnes med 1/3 pr. døgn, uanset om den ansatte tilkaldes til effektiv tjeneste under rådighedstjenesten.

Rejsetid i forbindelse med lejrskoler, hytteture, studieture m.v. (arrangementer med overnatning) medregnes efter nr. 7, ikke efter nr. 8. **[O.18]**

8. *Rejsetid* i forbindelse med tjenesterejser medregnes, dog højst med 13 timer pr. døgn.

Bemærkning

Rejsetiden medregnes fuldt ud for rejser i såvel ind- som udland, men højst med 13 timer pr. døgn.

Begrænsningen på de 13 timer gælder kun for selve rejsetiden.

Ved døgn forstås i denne sammenhæng arbejdsdøgnet, dvs. 24 timer regnet fra den pågældende arbejdsdags begyndelse.

9. *Rådighedstjeneste* i hjemmet medregnes med 1/3 og rådighedstjeneste på arbejdsstedet med 3/4.
10. *Tilkald* med mindre end 24 timers varsel medregnes med mindst 3 timer. Det gælder dog ikke, hvis arbejdet ligger i umiddelbar tilknytning til det normale arbejde, eller tilkaldet sker som led i rådighedstjeneste.

Bemærkning

Ved »tilkald« forstår, at den ansatte skal møde op på arbejdsstedet. Hvis arbejdet udføres fra den ansattes bopæl, er det derfor kun den faktiske arbejdstid, der medregnes.

11. *Tid, der er medgået til aftalt frikøb* til organisationsarbejde, medregnes.

Bemærkning til § 7, stk. 1

Arbejdstiden opgøres i timer og minutter, og der foretages ingen afrunding ved opgørelsen af den præsterede arbejdstid.

For lærere ved ungdomskostskoler, der varetager tilsyn, henvises desuden til Protokollat 1.

Stk. 2.

Lærere i folkeskolen og i ungdomsskolens heltidsundervisning, der skal gennemføre mundtlige udtræksprøver som eksaminator og censor ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve, kan afregnes for opgaven på to måder:

- a) Opgaven medregnes i arbejdstiden, jf. stk. 1.
- b) Opgaven betales med en særlig timetakst, hvorved tiden til opgaven holdes uden for arbejdstidsopgørelsen. Timetaksten udgør 191,00 kr. (31/3 2000-niveau) pr. time. Timetaksten er pensionsgivende for overenskomstansatte, dog undtaget overenskomstansatte lærere, som har ret til tjenestemandslignende pension.

§ 8. Overarbejde og merarbejde

Stk. 1.

Hvis den præsterede arbejdstid har oversteget arbejdstiden for perioden, jf. § 3, stk. 2, (fuldtid) og § 4 (deltid), godtgøres timerne med afspadsering af samme varighed med et tillæg på 50 pct. eller med timeløn med et tillæg på 50 pct.

Stk. 2.

Timer, der ikke overstiger arbejdstiden for fuldtidsbeskæftigelse, jf. § 3, stk. 2, godtgøres dog kun med afspadsering af samme varighed eller med almindelig timeløn.

Bemærkning til § 8

Overarbejde og merarbejde skal være pålagt eller nødvendigt af hensyn til en forsvarlig varetagelse af tjenesten.

Timelønnen beregnes som 1/1924 af årslønnen inkl. funktions- og kvalifikationsløn (på udbetalingstidspunktet). For lærere ved ungdomskostskoler indgår ungdomskostskoletillæg ikke i beregningen af timelønnen.

§ 9. Afspadsering

Stk. 1.

Afspadsering skal gives i den efterfølgende normperiode.

Bemærkning

Afspadsering gives som en nedsættelse af arbejdstiden i den efterfølgende normperiode, medmindre ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsering.

Kan afspadseringen ikke gives i den efterfølgende normperiode, ydes i stedet overarbejdsbetaling.

Stk. 2.

Afspadseringstidspunktet skal varsles mindst 80 timer i forvejen.

Stk. 3.

Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsering begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadseringen.

Bemærkning til stk. 2 og 3

Stk. 2 og 3 finder alene anvendelse, hvis ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsering.

§ 10. Arbejdstidens tilrettelæggelse

Stk. 1.

Den daglige hvileperiode efter arbejdsmiljølovgivningen kan undtagelsesvis nedsættes fra 11 til 8 timer 1 gang ugentligt.

Stk. 2.

Efter lokal aftale kan hvileperioden nedsættes til 8 timer indtil 2 gange ugentligt, dog ikke 2 døgn i træk.

Stk. 3.

Der kan højst være 10 arbejdsdage mellem 2 fridage.

Stk. 4.

Under deltagelse i lejrskoler, hytteture, studieture mv. (arrangementer med overnatning) ses bort fra kravet om daglig hviletid. Såfremt opholdet mv. strækker sig over en weekend, omlægges det ugentlige fridøgn, så der kan være indtil 12 arbejdsdage mellem 2 fridage.

Bemærkning til § 10

I tilfælde, hvor arbejdsmiljølovens regler om hvileperiode og fridøgn fraviges, skal der ydes tilsvarende kompenserende hvileperioder eller fridøgn. Hvor forholdene undtagelsesvis er af en sådan art, at det ikke er muligt at yde kompenserende hvileperioder eller fridøgn, skal der ydes passende beskyttelse.

Det forudsættes, at der tages størst muligt hensyn til den ansatte ved den konkrete arbejdstilrettelæggelse. Dette indebærer bl.a., at beordret omlægning af arbejdstiden skal varsles så tidligt som muligt.

Det forudsættes endvidere, at tillidsrepræsentanten orienteres, hvis det overvejes at gennemføre mere principielle ændringer i arbejdstilrettelæggelsen og/eller tjenestefordelingen, således at den pågældendes eventuelle bemærkninger kan indgå i overvejelserne.

Opmærksomheden henledes endelig på MED-aftalens regler om information og drøftelse af arbejdspladsens forhold, herunder bl.a. beslutninger, der kan føre til betydelige ændringer i arbejdstilrettelæggelse.

§ 11. Ulempegodtgørelse

Stk. 1.

For arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 06 eller i weekender, på sønehelligdage, grundlovsdag efter kl. 12 samt juleaftensdag efter kl. 14 ydes et tillæg svarende til 25 pct. af nettotimelønnen inkl. faste tillæg, dog mindst 26,12 kr. (31/3 2000-niveau).

Stk. 2.

Ulempegodtgørelsen efter stk. 1 kan efter aftale mellem ledelsen og den ansatte konverteres til afspadsering.

Stk. 3.

Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsering begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadseringen.

Bemærkning til stk. 3

Stk. 3 finder alene anvendelse, hvis ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsering.

Bemærkning til § 11

Ulempetillægget ydes for arbejde, der efter ordre eller godkendt tjenestefordeling udføres i følgende tidsrum:

Hverdage: Fra kl. 17 til kl. 06 (inkl. mandag morgen).

Weekender: Fra lørdag kl. 00 til søndag kl. 24.

Sønehelligdage: Fra kl. 00 til kl. 24.

Grundlovsdag: Fra kl. 12 til kl. 24.

Juleaftensdag: Fra kl. 14 til kl. 24.

Der ydes således også tillæg for arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 19 på hverdage.

Tillægget efter § 11 udbetales uafhængigt af eventuel overarbejdsgodtgørelse efter de almindelige regler eller eventuel weekendgodtgørelse efter § 12.

Ulempetillæg udbetales, hvis ikke andet er aftalt, ved den førstkommende løn-udbetaling efter opgørelsesperiodens (normperiodens) udløb.

§ 12. Weekendgodtgørelse

Stk. 1.

Arbejde i weekender eller på sønehelligdage godtgøres med afspadsering af samme varighed med et tillæg på 50 pct. eller med timeløn med et tillæg på 50 pct.

Stk. 2.

Arbejdstid, der godtgøres efter stk. 1, indgår ikke i arbejdstidsopgørelsen efter § 7.

Stk. 3.

Der ydes herudover tillæg efter § 11.

Stk. 4.

Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsering begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadseringen.

Bemærkning til § 12, stk. 4

§ 12, stk. 4, finder alene anvendelse, hvis ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsering.

Bemærkning til § 12

Weekendgodtgørelsen ydes for arbejde, der efter ordre eller godkendt tjenestefordeling udføres i tidsrummet fra lørdag kl. 00 til søndag kl. 24 og på sønehelligdage fra kl. 00 til kl. 24.

Arbejde i weekender eller på sønehelligdage udløser et tillæg på 50 pct., uanset om der er tale om almindelig tjeneste, pålagt over- eller merarbejde eller en deltidsansats ekstraarbejde inden for fuldtidsnormen.

Godtgørelse i form af afspadsering kan gives såvel før som efter den pågældende weekend eller sønehelligdag (omlægning af tjenesten).

Afspadseringen medregnes på afviklingstidspunktet i arbejdstidsopgørelsen som anden afspadsering, jf. § 7.

Hvis afspadseringen ikke gives i den efterfølgende normperiode, ydes i stedet kontant godtgørelse ved den efterfølgende lønudbetaling.

Der ydes ikke herudover erstatningsfridage, kompensation for mistede fridage eller godtgørelse for over- eller merarbejde.

Ved arbejde i weekenden ydes både tillæg efter § 11 og weekendgodtgørelse efter § 12.

§ 13. Tillæg for delt tjeneste

Stk. 1.

For tjeneste, der er opdelt i 3 dele, betales et tillæg på 54 kr. pr. gang (31/3 2000-niveau).

Stk. 2.

Ved delt tjeneste, hvis samlede varighed inkl. de mellemliggende timer overstiger 11 timer, betales et tillæg på 5,82 kr. pr. time (31/3 2000-niveau) for den del af tjenesten, der ligger ud over 11 timer. Tillægget betales pr. påbegyndt halve time.

Bemærkning

Ved beregningen af den delte tjenestes samlede varighed medregnes mellemliggende timer, hvor den ansatte har fri. Tillægget betales kun for timer, der ligger ud over 11.

§ 14. Tillæg ved deltagelse i lejrskole mv.

Stk. 1.

Der ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 127,33 kr. (31/3 2000-niveau) pr. påbegyndt dag for deltagelse i lejrskoler, hytteture, studieture mv. (arrangementer med overnatning). Tillægget ydes i stedet for ulempegodtgørelse, jf. § 11.

Stk. 2.

Afvikles arrangementer, jf. stk. 1, på lørdage, søndage og helligdage, ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 289,62 kr. (31/3 2000-niveau) pr. påbegyndt dag. Tillægget ydes i stedet for ulempegodtgørelse, jf. § 11, og weekendgodtgørelse, jf. § 12.

§ 15. Ikrafttræden og opsigelse

Stk. 1.

Reglerne har virkning fra 1. august 2014.

Stk. 2.

Reglerne kan opsiges med 3 måneders varsel til den 31. marts, dog tidligst til den 31. marts 2015. Opsigelse skal ske skriftligt.

Protokollat 1 – Ungdomskostskoletilsyn

Stk. 1.

Ved dagtjeneste mellem kl. 7.00 og kl. 23.00 medregnes den tid, hvor læreren har ungdomskostskoletilsyn, fuldt ud som arbejdstimer.

Stk. 2.

Ved rådighedstjeneste mellem kl. 23.00 og kl. 7.00 medregnes tiden med $1/3$ af arbejdstimetallet, når læreren kan opholde sig i sit eget hjem, og med $3/4$, når læreren har pligt til at tage natophold i vagtværelse på skolen.

Stk. 3.

Ved tilkald af over en halv times varighed i rådighedsperioden indregnes den fulde varighed af afbrydelsen som arbejdstid.